

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 22 SIERPNIĄ 1942r.

/ P o r a n n y . /

I.

Dotyczące Polski.

RADIO AMBASADY R.P. w ZSSR po polsku, 20.VIII.godz.15.20.

Specjalny sąd w Kaliszu skazał na karę śmierci Antoniego Kowlaka, byłego kierownika polskiej ochotniczej straży ogniowej, która została utworzona w 1941r. Kowlaka oskarżono o to, że schował sikawki w chwili kiedy wybuchł ogień na pobliskiej fermie niemieckiej.

10 sierpnia br. Gen. Sikorski przyjął specjalnego wysłannika prez. Roosevelta i byłego tureckiego ambasadora w Berlinie. 12 sierpnia Gen. Sikorski przyjął głównodowodzącego norweskich sił zbrojnych.

CZUNGKING po angielsku, 20.VIII.godz.17.00.

Wiceminister spraw zagranicznych przyjął nowego ambasadora polskiego, na cześć którego został wydany obiad.

LUXEMBURG po niemiecku, 20.VIII.godz.17.30.

Reportarz z podróży do Lwowa.

Dwa dni temu byłem we Lwowie. Pojechałem tam z pewnym profesorem ukraińskim. Byłem zdziwiony, że Lwów posiada tak dużo zabytków starożytnej kultury niemieckiej. Zwiedzałem również ghetto. Kręte, wąskie i brudne ulice getta trudno opisać.

Ghetto jest najstarszą częścią miasta. W XIII w. mieszkali tam Niemcy i Ukraińcy. Nazwa Lwów pochodzi od zamku księcia ukraińskiego Leona, który mieszkał tam w XIII wieku. We Lwowie byli wówczas Żydzi, ale Polaków jeszcze tam wtedy nie było. Polonizacja Lwowa zaczęła się w środku wieku XIV. Ukraińcy i Niemcy musieli wówczas jeszcze mieszkać w specjalnych dzielnicach.

Miasto ma obecnie wygląd bardzo pokojowy, jeśli patrzeć na nie ze wzgórza. Widać wówczas wieże rozmaitych kościołów, rzymskich, greckich i ormiańskich. W centrum miasta znajduje się Adolf Hitler Ring. Niema tu dorożek na gumach, jak w Krakowie, ale za to widzi się o wiele więcej tramwajów. Samochodów jest mało, są to przeważnie wozy armii niemieckiej.

Na ulicach spotkać można wielu wojskowych niemieckich, włoskich, słowackich i rumuńskich. Gdyby nie narodowe stroje kobiet ukraińskich, gdyby nie obce mundury, jak np. mundury policji polskiej, można by pomyśleć, że jest się w typowo niemieckim mieście.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

VICHY, po francusku 20.VIII.godz.6.30.

Komentarz do wypadu na Dniepr: Mówiliśmy wam niejednokrotnie, że Anglicy, ze względów politycznych, a także aby pomóc swym sprzymierzeńcom sowieckim mogą dokonać wypadu na wybrzeże zachodniej Europy. Dzisiaj się to stało. Churchill złożył swoją kartę wizytową. Nalot trwał zaledwie 9 godzin, poczym Anglicy, którzy ponieśli ciężkie straty musieli się wycofać. Utworzenie II frontu we Francji jest nieziszczalnym marzeniem, ale wylądowanie nieliczne oddziały wojskowe zawsze będą mogły. Tego rodzaju operacje skazane są z góry na niepowodzenie. Wskazują one, iż żądania sowieckie są uwzględniane przez Anglików. Anglicy doradcy wojskowi byli przeciwni tym operacjom, musieli jednak ustąpić po wizycie Churchilla w Moskwie.

Krają pogłoski, iż rząd turecki zwrócił się do rządu tureckiego z prośbą o udzielenie pozwolenia na użycie cieśnin Dardanelskich dla floty sowieckiej, która gotuje się do ucieczki. Prośba sowiecka poparta była przez Stany i Anglię. Rząd turecki odmówił prośbie. Zgodnie z umową w Lozannie w 1923r. i umową w Montreux z 1936r., Cieśniny Dardanelskie są pod kontrolą Turcji, która może zezwolić na użycie ich przez okręty wojenne lub statki handlowe. Rząd turecki chce jednak zachować ścisłą neutralność i dlatego

na przypłynięcie przez Cieśnicę floty sowieckiej nie zezwolił. Jeśli flota rosyjska ukaże się na wodach tureckich, to będzie ona internowana.

LYON po francusku 20.VIII.godz.11.30.

Marsz. Petain przyjął dzisiaj w Vichy niemieckiego konsula generalnego Krug v. Nidda, który złożył marszałkowi sprawozdanie o napadzie na Dieppe.

RZYM po włosku, 20.VIII.godz.21.45.

Papież podarował rządowi japońskiemu 45.000 dolarów. Suma ta przesyłana została za pośrednictwem nuncjusza Valtorta w Hongkongu i użyta będzie na podarunki dla rannych żołnierzy japońskich.

MOSKWA po rosyjsku, 20.VIII.godz. 24.00

W San Francisco odbyła się 19 sierpnia wielka demonstracja, która wysunęła żądania otwarcia II frontu.

Związki zawodowe przemysłu krawieckiego w Chicago, również zażądały otwarcia II frontu w Europie.

Bo węgiersku 20.VIII.godz.17.00. Niemcy niejednokrotnie przechwalali się, że wybrzeże Francji jest bronione bardzo silnie. Obecnie się okazuje, że przechwałki te nie są na niczym oparte. / Następuje krótkie **resume** nalotu na Dieppe, zakończone wezwaniem do słuchaczy aby zwrócili uwagę na związek między tym nalotem i wielkimi nalotami sowieckimi na Królewską Gdańsk i Tyńkę.

HOERBY /Szwecja/ po szwedzku, 20.VIII.godz. 22.00.

Szwajcarska agencja telegraf. donosi, że setki uciekinierów z Belgii, Holandii i Francji przekroczyło ostatnio granicę szwajcarską.

COLUMBIA /NEW YORK/ po angielsku, 20.VIII.godz.13.00.

/Korespondencja radiowa z Moskwy:/

Wiadomości o wypadzie na Dieppe zostały wreszcie ogłoszone tutaj w języku rosyjskim. Jeszcze wczoraj radio rosyjskie podawało tylko wiadomość o nalotach angielskich na wybrzeże między Havrem i Dieppe. Dzisiejsza prasa poranna podała wiadomości o wypadzie na Dieppe, drukując te wiadomości na ostatniej stronie gazet. Również i radio rosyjskie podało tę wiadomość w bardzo krótkiej formie na końcu wiadomości bieżących. Należy więc stwierdzić, że wiadomości podawane są w formie b. ostrożnej: chodzi najwidoczniej o to, by nie wzbudzać zbyt wielkich nadziei co do inwazji Europy.

Gazety sowieckie poświęcają Dieppe zaledwie 5 ustępów.

BRUKSELLA po francusku, 20.VIII.godz.6.30.

Papież przyjął wczoraj włoską jednostkę bojową, która udaje się na front wschodni, jak również pewną liczbę rannych Kroatów.

III.

O g ó l n e .

ZEESEN po angielsku 20.VIII.godz.3.15.

Przed mikrofonem wystąpił baron Kuno von Hazenfelder, który oświadczył, że on to właśnie zamierzał w zeszłym roku akcję, zmierzającą do tego, aby słuchacze amerykańscy telegrafowali, na koszt rządu niemieckiego, swe wrażenia i wskazówki, dotyczące rozgłośni niemieckich. Baron v. Hazenfelder przedstawił później słuchaczom księżną Martę / nazwisko niezrozumiałe/. Księżna oświadczyła, że włada językiem francuskim, włoskim i niemieckim, i że zwiedziła niegdyś, Syrię samochodem.

Księżna opisywała później życie w Paryżu, skarżąc się, że z braku opłaty musiała się przeprowadzić do mniejszego mieszkania. Dochody jej płynęły dawniej z Ameryki, teraz dostaje tylko niewielką sumę, chociaż zwracała się niejednokrotnie do władz amerykańskich by jej wypłacano więcej pieniędzy.

W Paryżu niema obecnie kaksówek ani autobusów. Powietrze jest z tego powodu czystsze i przyjemniejsze. Ptaki, które uciekły z Paryża z powodu nieprzyjemnego zapachu benzyny, wróciły obecnie do miasta. W nocy słychać nawet krzyki sów. - Jeden ze znajomych dał jej niedawno duży kawał sera wzamian za parę butów. Na czarnym rynku masło kosztuje 145 fr. za funt, szynka 200 fr. Na zakończenie księżna prosiła, by jej przesyłano z Ameryki zapytania, na które chętnie odpowie. /Audycja powyższa przeznaczona była dla słuch. Ameryki.